

Kai vaikai užaugs, pakeliausime dviese

Socialinės apsaugos ir darbo ministro **Lino KUKURAIČIO** (38) ir jo žmonos **Rimos** (37) namuose šeštadienį kvepia čirviniais blynais – šeimyna jau papusryčiavusi. Gretimame kambaryje suknerkia iš miego nubudusi pusės metų Adelė, keturi jos broliai vis prabėga – tai į lauką, tai atgal, jų prosenėlė kyštelį galą iš savo kambario. Tikra savaitgalio idilė, retos valandos, kai visi – net ir ministras – namie.

DALIA MUSTEIKYTĖ

Dvylikos Džiugas, dešimties Jonas, Augustinas, kuriam kovą sukaks šešeri, ir be poros mėnesių trimetis Paulius turi savų reikalų, tačiau lėkdami pro šalį pakalbina, pabučiuoja, pa-nešioja sesutę, pakratydami, kaip kuris moka. Į svečius užsuka pus-seserė – tame pačiame dideliame sklype esančiame kitame name gyvena vyresnysis ministro bro-lis, auginantis keturis vaikus, tad pusbroliai laisvalaikį vieni pas kitus ir kursuoja. „Šitie vaikai ne-bijos kurti šeimos“, – šypsosi Linas Kukuraitis. Jo močiutės kamba-rio durys apklijuotos iškarpyto-mis snaigėmis – pasirūpino pro-anūkiai. Ministro mama įsikūrusi viršutiniame namo aukšte, tėtis verslininkas įkurtą optikų verslą perdavęs trečiajam – jauniausiam sūnui vis labiau mėgaujasi savo gy-venimo aistra – buriavimu.

Pats Linas Kukuraitis per šešias darbo savaites jau spėjo pagar-sėti kaip *kitoks* ministras: nesku-ba keisti mygtukinio mobiliojo į išmanųjį, tarnybinio automobilio jam nereikia, nes dar rieda savas – kas, kad parūdijęs, į komandi-ruotes po Lietuvą jo neveža vai-ruotojas – sėda į mikroautobusą su savo darbuotojais. Paprastai ir šiltai bendraujanti biomedicinos mokslų magistrė Rima Kukurai-tienė, regis, būti *ponia ministrie-ne* vargiai bešmoks, o ir nedvejo-ja – geriausia jos karjera yra penki vaikai.

Šeimos advento kalendoriu-je buvo ne saldainiai, o rašte-liai, ką visi veiks konkretų vakarą. Daugumoje langelių slėpėsi įrašai: ką nors padaryti močiutei, sutep-ti sumuštinį ir nunešti vargšams prie bažnyčios, sukurti dovanėlių skurstantiems Riešės, kurioje gy-vena, vaikams. Taip tėvai stengia-si išmokyti ne tik gauti – ir duoti, išmokti džiaugtis padarius ką nors gera. Retkarčiais būdavo ir „saldainių“ – pavyzdžiui, visos šeimos išvyka į baseiną.

Sunkiai apsisprendėte sulaukęs pasiūlymo tapti ministru?

Man atrodė, kad tai, ką tada dariau – vadovavau Vilniaus arkivyskupijos „Caritui“, – bus viso gyvenimo darbas. Tad

Pažįstami nuo paauglystės, tų pačių vertybių suvienyti, Rima ir Linas Kukuraičiai šiandien jaučiasi tvirtas tandemas, tikri gyvenimo partneriai

kvietimas tikrai buvo išmušantis žemę iš po kojų. Pačiam reikėjo išjausti, ar ženg-ti šitą žingsnį, taip pat pasitarti su svarbiausiais žmonėmis – žmona, arkivysku-pu, kuris tuo metu buvo mano vadovas. Ir su dvasios tėvu, ir su savo tėvu kalbė-jausi – man tai buvo svarbu. Tada reikė-jo peržengti daug slenksčių, susitapatinti su nauju vaidmeniu, statusu. Mane tik

džiugina, kad „ministras“ reiškia „tarną“. Vadinasi, atėjau tarnauti, kad geriau būtų ministerijai, jos darbuotojams, kad jie ge-riau padėtų savivaldybėms, šios – savo darbuotojams, jie – žmonėms. Man šis darbo iššūkis patinka.

Dabar, kai viskas beprotiškai intensy-vu, Rima labiausiai jaučia laiko, dėme-sio stygių. O vaikai geba mane pasiim-

ti. Štai Jonas nusitempia futbolo pažaisti, Augustinas ištraukia lego. Jie nukreipia mane į savo pasaulį ir ištraukia iš minčių apie darbą.

Rima: Kartą žiūrime žinias, rodo Liną – duoda interviu, paskui – kitas siužetas, į tą temą jis įsigilinęs toliau žiūri, o Augustinas sako: „Tėti, jau tavęs neberodo, gali nebe-žiūrėti.“

Linas: Leido suprasti, kad jau galiu eiti žaisti. Ačiū jiems, jei nebūtų šeimos, būtų daug sunkiau rasti vidinį balan-są, kuris leidžia nepaskęsti įtampoje. Kai buvau „Carite“, nei mama, nei močiutė apie mano darbą nelabai ką žinojo, už-tat dabar darbo temos persikelia į vaka-rus: „Žiūrėjau per žinias, galėjai kitaip pasakyti, kitaip rankas laikyti, kai interviu davei.“ Ypač griežtą nuomonę šiais klaui-simais turi 92-ejų močiutė, nes jai visada rūpėjo politika. Manau, prieš gyvenimo pabaigą jai didelė dovana, kad anūkas į di-džiąją politiką išėjo.

Kai jums buvo šešeri, su visa šeima iš Panevėžio persikėlėte į Vilnių. Kodėl?

Tėvai gavo darbo paskyrimą ir butą. Man vienas motyvų keltis į Vilnių buvo tėčio žodžiai, kad čia bus geriau buriuoti nei Panevėžyje – važiuosime į arti esan-čius Trakus. Iki tol Panevėžio mario-se tėtis burlente paplaukiodavo ir mus bandė įtraukti. Užtat man kraustyma-sis į Vilnių reiškė kelionę į buriavimą. Visa mano socializacija vyko per sportą – varžybos, kelionės, pirmąkart tada į Lenkiją išvažiavome ir parsivežėme su-venyrų – tuščių skardinių...

Bures metėte dėl mokslų Vilniaus licėjuje?

Pagrindinis dalykas, kuris mane ati-traukė nuo sporto, buvo įsijungimas į Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos jaunimo bendruomenę. Buvau penkioli-kos. Tai ryškiausias gyvenimo virsmas, kai keitėsi visas. Pirmiausia – suvokimas, kas aš esu. Sporte, licėjuje dominavo konku-rencinė aplinka. Tokia pat – ir daugiabu-čių kiemuose, kur varžydavomės, kas ką įveiks – lietuviai rusus ar rusai lietuvius – futbolo, ledo ritulio varžybose. Užtat buvo kažkas netikėto patekti ten, kur visi turi savo vietą ir visi priimami. Tuomet man atrodė utopija – taip negali būti! O dabar suvokių, jog tai – gyvenimo dovana. Aušo nepriklausomybė, neturėjome kompiu-terių ir išmaniųjų, užtai buvome turtingi būdami bendruomenė. Tai mane ir nune-šė tolyn nuo buriavimo. Bet kiekvieną pa-vasarį, kai papučia vėjas, pajuntu ženklą,

kad reikia važiuoti į Trakus, sėsti į jachtą ir plaukti. Tada tris kartus giliai įkvepiu, kad vėją triskart per save perleisčiau.

Rima: Bet juk tos jachtos nėra Trakuose...

Linas: Nėra. Bet tėtis turi keturiasde-šimties metų kreiserinę jachtą, ja išplau-kia į didžiuosius vandenį. Kartais ir mes su Džiugu prisijungiame. Šią vasarą tu-rėjome galimybę padėti jam iš Anglijos parplaukti. Patyręs trijų dienų audrą sa-kiau: „Tėti, galutinai supratau, kad tai ne mano stichija.“ O Džiugas atlaikė norma-liai. Didžiausias išbandymas teko, kai tėtis 1999 metais Amerikoje pirkto jachtą – ten jos dvigubai pigesnės – ir paprašė padėti paragabenti. Iki tol nebuvau matęs vande-nyno, tėtis – irgi. Tai dviese sėdome į laivą, pasiėmėme jūrinių knygų ir išplaukėme. Patyrėme porą audrų, išgyvenome didelį vandens stygių, bet atplaukėme.

Alegoriškai šnekant, man ir kvietimas į ministrus buvo kaip šaukimas į rimtą škalą, kai ar naktį, ar dieną reikia laivą iš-vairuoti.

Nesigailėjote, kad pristigęs vieno stojamų jų balo netapote akių gydytoju?

Greičiausiai gyvenimas būtų paprastes-nis. Tėčio verslo planuose buvo numaty-

Alegoriškai šnekant, man ir kvietimas į ministrus buvo kaip šaukimas į rimtą škalą, kai ar naktį, ar dieną reikia laivą išvairuoti.

tos akių klinikos, jose būtų buvusi vieta ir gydytojui... Bet tuo metu man jau tapo aki-vaizdu, kad pasirinkta antroji specialybė – socialinis darbas – buvo nulemta. Nuo pir-mo studijų mėnesio pradėjau dirbti „SOS vaikų kaime“ ir nesuabejojau, kad sociali-nė sritis – mano.

Judu su Rima susitikote Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos bendruomenėje: vienam buvo penkiolika, kitai – keturiolika. Dažnai paauglystės meilės ir lieka paauglystėje, o jūsiškė štai į kokią šeimą išaugo!

Linas: Patekau į tą pačią jaunimo gru-pele, kur buvo Rima. Metus bendravome nebūdami pora, bet, man atrodo, jautė-me vienas kitą. Pradėję draugauti, jau po kelių mėnesių mudu su dar vienu draugu išplaukėme į žygį baidarėmis Šventosios upe. Paskui išvažiavau mokytis į Ameriką, labai intensyviai susirašinėjome – turi-

me segtuvą meilės laišku. Išvažiuoti man padėjo močiutės pusbrolis, kuris gyveno JAV, – aštuoni jo vaikai buvo užaugę, likęs tuščias namas, užtat kvietėsi jaunuolius iš Lietuvos, kad šie pamatytų Vakarų pasaulio. Prieš tai pas tą patį dėdę buvo išvažiavęs mano vyresnysis brolis. Tie me-tai svarbūs ne tik dėl pasaulio pažinimo, bet ir dėl asmeninės brandos – septynio-likmečiui pabūti vienam devynis mėne-sius, rasti kitas vidines atramas nei šeima buvo labai svarbu ir dvasiškai, ir kultū-riškai. Grįžau, mes toliau draugavome. Tai truko devynerius metus – buvo ir kri-zių, džiaugsmų, įgijome įvairios patirties ir taip iš lėto priartėjome prie sprendimo tuoktis. Bet kai apsisprendėme, man nė karto nesukirbėjo, kad nepataikėme.

Rima: Susitikome juk ne trisdešim-ties, nebuvome susiformavę, neturėjome savo kampų ir apsigludinti nebuvo sunku. Mudu gludinomės būdami vienas greta kito. Dėl to lengviau sugyventi dabar.

Rima, kuo jus sužavėjo būsimojo ministras?

Kai susipažinome, jis man buvo tiesiog įdomus žmogus, lengvai ir šiltai bendrau-jantis, visada atviras, tiesus, sąžiningas. Augome dviese su sese, tad pasvajoda-

Berniukai tarpusavyje konkuruoja, bet visi keturi mato, kad sesė jiems – ne varžovė. Užtat labai ją myli ir meilę mažajai švelniai rodo, kaip tik moka. Kai tik būna namuose, dukrytės nuo rankų mielai nepaleidžia ir Linas Kukuraitis

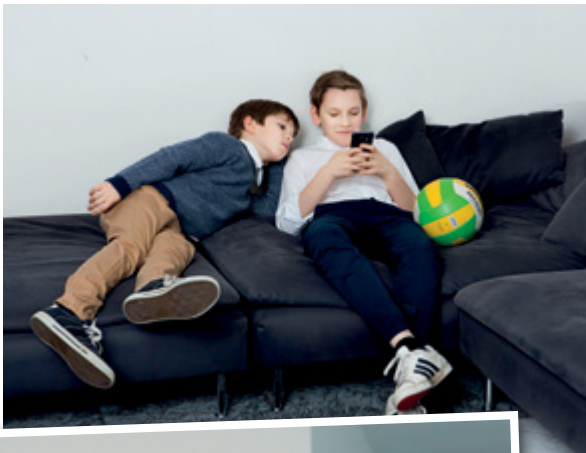
iki galo – nesvarbu, jei tiesa ir skaudė. Jis – žmogus, kuriuo galiu pasitikėti.

Ministre, esate sakę, kad su kiekvienu vaiku vis labiau tapote šeimos žmogumi. Planavote jų tiek ar kliovėtės Dievo valia?

Nuojauta buvo, kad mes su vienu vaiku neliksime. Kai auginome tik Džiugą, dalyvavome šeimų rekolekcijose. Vakaro užduotis buvo pasakyti, kiek turėsime vaikų. Susimąsčiau ir tariau: „Penkis...“ Mano žmona neslėpė nuostabos: „Kąąą?...“

Rima: Skaičius „trys“ man atrodė optimalus. O jis visada: „Bent penkis!“

Linas: Taip nutiko, kad visi vaikai atėjo greičiau, nei juos kvietėme, – patys pasirinko. Na ir gerai – amžiaus skirtumas nėra didelis, vieni su kitais turi ryšį. Kuo tolimesnis vaikas, tuo paprasčiau auginti – ir mes labiau atsipalaidavę, nelakstome paskui kiekvieną pirstelėjimą. Mažiau iš to vaiko tikimės, mažiau lūkesčių sudedame. Tada ir jis ramesnis, ne taip įsitempęs. Vargšai pirmieji gimę, kuriems tenka per daug tėvų dėmesio. Džiaugiamės, nors ne visada būna lengva, kartais atrodo, kad, be darbo ir vaikų, nieko daugiau nėra. (O kur aš, kur laikas man?) Tada mes su Rima pa-

liekame visus vaikus ir dviese išvažiuojame, pavyzdžiui, į Druskininkus.

Rima: Mūsų asmeniniai poreikiai labai susitraukę. Vienas savaitgalis dviese per metus – oho, kokia šventė! Išmokome džiaugtis mažais dalykais, trupiniais.

Rima, kodėl pasirinkote vaikus gimdyti namuose?

Pamenu, pradėjusi lauktis pirmojo vaikelio buvau labai laiminga, tačiau pirmiausia, ką išgirdau nuėjusi į polikliniką, – rutinišką klausimą: „Ar gimdysite?“ Lyg ir neatrodžiau pasimetusi... Nebuvau svarbi kaip žmogus, tiesiog eilinė pacientė, nors ligonė tikrai nebuvau, fiziškai jaučiausi puikiai. Patyriau oficialumą, liepiamąjį toną. Jau nekalbu apie padaršinimą – gydymo įstaiga, bent anuomet, tikrai buvo ne tam skirta. Vis dėlto man norėjosi šilto žmogiškumo. Draugų rate buvo kelios, pirmagimių susilaukusios namuose. Kai man pasakojo apie savo patirtis, jų akys ir lūpos šypsojosi. Tai visiškai priešlara-

vo tam, ką girdėjau iš savo mamos ir jos draugų, – tokių patirčių jos nenorėjo pakartoti. Pradėjau domėtis, lankėme su vyru įvairius kursus – mums reikėjo suprasti, kas yra gimdymas, kokio jo norime. Skaičiau, kad užsienyje moterys gali pasirinkti gimdyti ne ligoninėse. Namams artima aplinka, kokią bando sukurti ligoninės, ir namų pojūtis man nėra tapatus dalykai – kalbu apie psichologinį klimatą. Kad galėčiau

atsipalaiduoti, jausti savo kūną, kad gimdymas būtų sklandus, man labai svarbu pasitikėti aplinka, jaustis saugiai ir mylimai. Gimimo patirtis taip pat turi didelę įtaką atkeliaujančio vaikelio gyvenimui. Norėjosi, kad jį priimtų mylinčios rankos. Taip ir subrendo pasirinkimas pirmo vaikelio susilaukti namuose. Pasijutau moterimi, kurios nuomonė, pajautimas yra svarbūs. Žinoma, renkantis gimdyti čia buvo svarbu, kad iki ligoninės – kelios minutės kelio. Mes nesame nusiteikę prieš medikus, didelė dovana, kad jie yra ir padeda esant būtinybei.

Gimdant kitus vaikus labai didelis džiaugsmas buvo, kad vyresnieji jau po kelių akimirkų galėjo atbėgti, apkabinti brolių ar sesė, pasiūlyti vardą. Ir jie matė to įvykio šventumą – nebuvo patalpoje, kur gimdžiau, bet ir šalia jų tai just. Iš tiesų tai turi didelę

įtaką jų ryšiui, jie jaučiasi dalyvavę svarbiame įvykyje. Tos akimirkos labai brangios, šventos.

Sūnus leidžiate į specifines ugdymo įstaigas – katalikiškoje „Versmės“ gimnazijoje su sveikais vaikais mokosi neigaliejį, Šv. Juozapo mokykla, Pal. J. Matulaičio darželis – irgi tokie, kur vaikai auklėjami pagal katalikybės principus. Tikėjimas jūsų šeimoje labai svarbus?

Rima: Taip. Ir mums svarbu, kad ugdymo įstaigose būtų svarbios tokios pat vertybės kaip šeimoje.

Linas: Suprantame, kad savaime šeima nesikuria – reikia pastangų. Tradicijos – būdas įtvirtinti šeimą ir joje subręsti. Vienas mūsų krikščioniškų ritualų – įžengimo į sekmadienį, tai vadiname Viešpaties dienos šventimu. Šeštadienio vakarais su vaikais susėdame prie žvakių, skaitome sekmadienio skaitinį su giesmėmis, tada padėkojame už savaitę, palaiminame vienas kitą sekmadieniui. Kitą rytą

Gretos Skaraitienės nuotraukos, Laurynos Skrebytės ir Luko Juodžio stilius. Rimutės Večeraitės makiažas ir šukuosena

Rima itin brangina laiką, kurį gali skirti vaikams. „Suprantu, kad ir jiems tai svarbu, jie tą parodo. Kai kartą pradėjau kalbėti, kad gal man reikia dailės mokytojos, kokios nors pagalbos – dar vienu rankų, nes visko nebeapėriau, antrasis sūnus Jonas sukluso: „Mama, aš tau galėčiau padėti, tik nelabai moku“

Man ištis norisi laužyti tobulo savęs rodymo viešumoje standartus.

– sekmadienio mišios, vakare visa šeima kalbame rožinį, tada skiriame laiką atsiprašyti – atsiprašome vieni kitų už ką nors ir maldoje paprašome geros kitos savaitės. Per savaitę ir susipykstame, ir nesuprantame, visokių dalykų nutinka ir su pamokų ruošia, melavimais, su lindimais į išmanųjį telefoną ir neišlindimais, atrodo, viskas susijaukia, bet šitie ritualai, šeimos susto-

jimai viską subalansuoja. Su Rima pasidžiaugiame: kaip gerai, kad tuos sustojimus turime.

Viename name gyvenate keturios kartos. Trinties neatsiranda?

Rima: Mūsų namas – giminės centras, čia švenčiamos svarbiausios metų šventės, gimtadieniai. Kai susirenkame prosenėlė, Lino tėvai, broliai su žmonomis, vienuolika vaikų, gausa jaučiama, net susikalbėti būna sunku. Keturių kartų gyvenimas vienuose namuose, nors ir iššūkis, bet visus praturtina. Vaikai turi galimybę mokytis, kaip elgtis, sugyventi su prosenele, seneliais, vyresniu ar jauniausiu broliu, sese.

Ministre, nesigailėjote viešai prisipažinęs,

kad išlaikyti šeimą padeda tėtis? Tai padėjo ar pakenkė įvaizdiui?

Dėl įvaizdžio – nežinau. Man norisi visai kitokios visuomenės, nei viešojoje erdvėje kuriamas etalonas – stiprūs, kieti, savarankiški. Manau, esame daug trapesni, daug labiau pažeidžiami – ypač dvaskai. Ir dėl tobulumo visi turime problemų. Jei tai pripažintume, manau, visuomenėje būtų mažiau įtampų. Tarpusavio priklausomybė, kai sąmoningai pasirenkame būti vienas su kitu susiję ar giminėje, ar bendruomenėje, ar darbe, ar su draugais, man vertesnė nei nepriklausomybė. Jei subyrėtų šeimų bendruomenės ar kiti dabar egzistuojantys tarpusavio pagalbos tinklai, man regis, taptume vieniši ir nepajėgūs išspręsti daug situacijų.

Žinau, kad galima ir pašiepti: neišlaikyti šeimos, iš tėvo prašai, prisigimdei tiek vaikų, o dar eini vadovauti tokiai ministerijai savų finansų nesužiūrėjęs (*šypteli*). Suprantu šitos klausimus, bet jų nepriimu kaip tiesos. Man ištis norisi laužyti tobulo savęs rodymo viešumoje standartus.

Kritiškai kalbate apie prekių ženklų kultūrą, švaistymą, perdėtą vartojimą. Kaip tokiai gausiai šeimai sekasi susiskaičiuoti, kiek visko tikrai reikia? Juk vien važiuojant apsipirkti tenka viską apgalvoti.

Linas: Už ūkį ir pirkimus atsakinga Rima. Kažkuriuo metu net sakiau, kad kaip nemaža dalis Lietuvos tapo akcijų profesionale.

Rima: Perku tai, ko reikia, bet jei yra kokia akcija, kodėl nepasinaudojus?

Atėjus į parduotuvę, sviestą geriau pirkti pigesnę nei brangesnę. Tačiau visada žiūriu kokybės, kad maistas būtų sveikas, visavertis. Purgaminių neperku, mes įpratę gaminti namuose. Vartojame daug daržovių. Jų sode šiek tiek užaugina mano tėvai, vasarą ir patys kai ką užsiauginame prie namų – turime porą šiltnamių ir porą lysvių.

Anksčiau, kad sužinotume sritis, kurioms išleidžiame daugiausia pinigų, rinkome čekius, skaičiavome. Bene daugiausia išeina vaikų mokslams, būreliams.

Linas: „Carite“, būdavo, ateina laikas sumokėti mokykloms ir darželiui – tik *džikšt* pusę algos, nes buvau nustatęs automatinį mokėjimą. Kita pusė likdavo maitinui, drabužiams, degalams, laisvalaikiui.

Rima: Suprantame, kad šiuo gyvenimo etapu į užsienius su penkiaais vaikais nenusikrisime, užtat renkamės savo Lietuvą. Pavyzdžiui, vasarą Linas ištraukia palapinę ir važiuojame prie ežerų. Gal kada nors kelionės galėsime sau leisti ir visi. Arba, kai vaikai užgaus ir išeis, pakeliausime dviese. ■